

О.М. ЛІТВИНОВА, інж. кафедри товарознавства, стандартизації та сертифікації (Херсонський національний технічний університет)

Аналіз потенціальних ресурсів для виробництва вітчизняного технічного текстилю

В статті розглянуто сучасне становище сировинної бази для виробництва технічного текстилю. Предложено шляхи вирішення питання збільшення посівних площ льна та конопли і імпортозаміщення сировини для виготовлення технічного текстилю.

Ключові слова: технічний текстиль, потенціальний ресурс, імпортозаміщення.

This article deals with the perspective of development domestic production of textile industry. Proposed for the ways of dealing with to increase the area planting flax and hemp and import raw materials for the manufacture of technical textiles.

Keywords: technical textile, potential resource, import.

Постановка проблеми

Промисловий потенціал є одним з продуктивних чинників економічного зростання. Його макроекономічний ефект багато в чому залежить від структури виробництва, технологічного рівня та співвідношень у задоволенні потреб внутрішнього і зовнішнього ринків. На жаль, промисловість України за цими критеріями не відповідає сучасним вимогам економічного розвитку. За 20 років незалежності промисловий потенціал не тільки не наблизився до світових тенденцій науково-технологічного і соціально-економічного розвитку, а, навпаки, набув деструктивних рис, майже втративши відтворювальну функцію як індустріальний продуцент економічного розвитку [1].

Текстильна промисловість – одна з провідних галузей легкої промисловості. Насичення ринку продукцією повсякденного вжитку, технічними тканинами та виробами з технічного текстилю відбувається саме завдяки текстильній промисловості [2]. Крім того, тепер сфера застосування текстильних матеріалів не обмежена тільки виготовленням одягу та предметів домашнього вжитку, розширюється їх використання в медицині, транспортних засобах та природоохоронних об'єктах. Відповідно до цього, виникає необхідність виготовлення технічних тканин. Відновлення позитивної динаміки розвитку текстильної галузі в країні сприятиме гармонічному розвитку держави, а також малого та середнього бізнесу. Дефіцит технічного текстилю гостро відчувається як на внутрішньому, так і на світовому ринку [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Враховуючи незабезпеченість вітчизняних виробництв сировиною – хімічними волокнами, єдиним шляхом імпортозаміщення останніх є розвиток виробництва волокон з існуючих в Україні джерел рослинної сировинної бази. Даний сегмент сировинного ринку є інвестиційно привабливим, проте для його розвитку має бути консолідація зусиль держави, власників, банків і науковців щодо реструктуризації потужностей та

екології переробки волокнистих сировинних ресурсів, таких як льон-довгунець, безнаркотичні конопли, бавовна та вовна. Аналізу наявності цих ресурсів присвячено дану публікацію.

Основна частина

Останні роки площі посіву льону олійного не були постійними, а змінювалися дуже стрімко. Динаміку зміни посівів льону олійного на території України за останнє десятиріччя наведено в табл. 1 [4].

Динаміку вирощування льону олійного на території України за період з 2002 по 2011 р. показано на рис. 1.

На території України, крім льону олійного, вирощують також такі культури як конопли південноукраїнські та льон-довгунець. Площі посіву вищезгаданих культур подано в табл. 2.

Динаміку вирощування конопель південноукраїнських та льону-довгунця, порівняно з льоном олійним, наведено на рис. 2.

Аналізуючи дані, наведені в табл. 2, та динаміку зміни площ посівів льону-довгунця, конопель південноукраїнських на території України за період 2002-2011 р., подану на рис. 2, можна дійти висновку, що зменшення посівних площ зазначених культур

має негативний вплив як на економіку, так і підприємства, що виготовляють текстильні вироби.

Для забезпечення України вітчизняною сировиною необхідно відновити кількість площ посівів льону-довгунця та конопель. Також гостро стоїть питання про необхідність достатньої уваги з боку держави до таких високоприбуткових культур.

Використовуючи технічний текстиль у виготовленні виробів та споруд, головне не помилитися з вибором матеріалу. Від його якості залежить весь подальший процес виробництва. У технічному текстилю для дому – прокладочних тканинах для виробництва м'яких меблів, об'ємних наповнювачах для подушок та ковдр, килимів можливе також застосування вовни.

В табл. 3 зазначено кількість поголів'я кіз та овець, які вирощені на території України за областями станом на 1 квітня 2012 р.

В Україні вівчарство традиційно розвивалося, особливо у південних регіонах, де було напрацьовано значний досвід вирощування овець і отримання вівчарської продукції, створено науковий і генетичний потенціал. Однак, сьогоднішній стан вівчарства в Україні є катастрофічним – спостерігається чітка тенденція збитковості виробництва вовни і зменшення поголів'я овець.

Херсонська область хоча і посідає лише п'яте місце за обсягами виробництва, є традиційним вівчарським регіоном, бо саме тут сконцентровано науковий та генетичний потенціал розвитку вівчарства. На Херсонщині розвитку вівчарства також сприяє і природно-кліматичний чинник, незважаючи на це, Херсонська область не тільки не займає лідируючі позиції з розвитку вівчарства в південному регіоні, а й постійно зменшує обсяги виробництва вовни (табл. 4) [5].

Необхідною умовою розвитку вироб-

Рис. 1 – Динаміка вирощування льону олійного на території України в 2002-2011 р.

ТАБЛИЦЯ 1 – Площі посіву льону олійного на території України

Рік	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Площа, тис. га	3,13	14,68	0,49	25,65	49,86	43,02	19,33	48,74	58,89	60,27

ТАБЛИЦЯ 2 – Площі посіву конопель південноукраїнських та льону-довгунця на території України

Рік	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Площа, тис. га	3,13	14,68	0,49	25,65	49,86	43,02	19,33	48,74	58,89	60,27

ТАБЛИЦЯ 3 – Поголів'я кіз та овець за регіонами станом на 1 квітня 2012 р.

	Вівці та кози	
	тис. голів	% до 2011 р.
Україна	2130,2	100,3
Автономна республіка Крим	337,9	90,3
Область:		
Вінницька	50,3	105,7
Волинська	15,8	102,6
Дніпропетровська	75,8	102,6
Донецька	113,6	100,9
Житомирська	31,2	98,1
Закарпатська	201,6	100,9
Запорізька	54,3	101,1
Івано-Франківська	31,5	105,4
Київська	38,8	120,5
Кіровоградська	59,5	103,8
Луганська	75,3	105,8
Львівська	36,7	109,2
Миколаївська	58,7	106,2
Одеська	454,9	100,7
Полтавська	66,6	103,4
Рівненська	20,6	101,0
Сумська	46,5	103,8
Тернопільська	14,1	102,9
Харківська	93,0	101,1
Херсонська	68,9	93,5
Хмельницька	25,4	102,8
Черкаська	51,9	110,4
Чернівецька	59,7	104,9
Чернігівська	47,6	102,8

ТАБЛИЦЯ 4 – Стан вівчарства у Херсонській області

Показник	Рік						Темп приросту в 2008 р. до 1990 р., %
	1990	2004	2005	2006	2007	2008	
Поголів'я овець та кіз, тис. голів	914,1	76,6	75,0	74,3	71	66,7	-92,7
У тому числі вівці, тис. голів	897,8	33,6	32,7	36,6	41,9	45,1	-95,0
Настриг вовни, т	4498	161	143	143	165	193	-95,7
Настриг вовни з однієї вівці, кг	4,7	3,9	4,3	4,4	4,5	4,7	0

ництва і первинної обробки вовни є використання потенціалу інноваційного розвитку галузі, впровадження інноваційних технологій вирощування овець і первинної обробки вовни. Для широкого впровадження інноваційних технологій у вівчарстві необхідна підтримка з боку держави та органів місцевого самоврядування, тобто наявність державних програм інноваційного розвитку агропромислових об'єднань малих підприємств.

Виробництво нетканих матеріалів та виробів в 2003-2010 р. подано в табл. 5.

Всі виробники технічного текстилю відзначають зменшення обсягу портфелю замовлень на автомобільний, спортивний, будівельний текстиль, що пов'язано із зниженням попиту в посткризовий період [6].

ВИСНОВОК

Нині на території України технічний текстиль виробляють в основному з імпоротної сировини. Недостатність вітчизняної сировинної бази істотно впливає на кількість виробленого технічного текстилю, застосування якого має дуже широкий спектр. Для розвитку галузі необхідно зменшити кількість сировини, що імпортується. Україна має потенціал для відновлення посівних площ льону-довгунця, безнаркотичних південних конопель та для вирощування овець. Одним з перспективних шляхів у цьому напрямку є створення інтегрованої структури, що дасть змогу забезпечити стійкість господарської діяльності дрібних виробництв, гарантії та захист власників. Найбільш перспективною формою господарювання для створення нових виробництв з вирощування та первинної переробки текстильних культур й первинної обробки вовни є мале підприємство.

На жаль, відсталий технологічний потенціал вітчизняної промисловості не має можливості задовольнити якісно нові потреби економіки, як в засобах виробництва, так і товарах споживчого попиту. Економіка країни залежна від імпорту високотехнологічної продукції. Про це особливо наочно свідчать обсяги імпорту продукції текстильної промисловості [7].

В легкій промисловості доцільно стимулювати розширення виробництва з традиційної для України сировини – льон, вовна, хімічні волокна, натуральні шкіри. Інституціональною основою вдосконалення організаційної та виробничої структури галузі можуть стати міжгалузеві кластери за участю наукових і виробничих підприємств аграрного і хімічного комплексів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

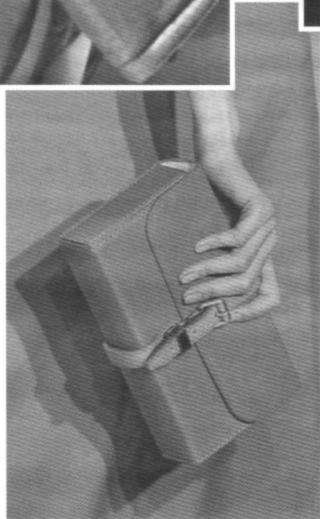
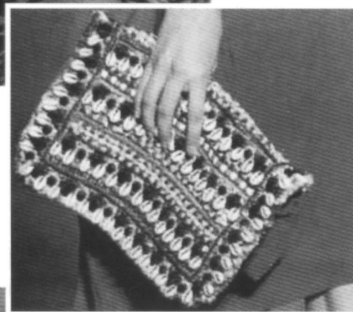
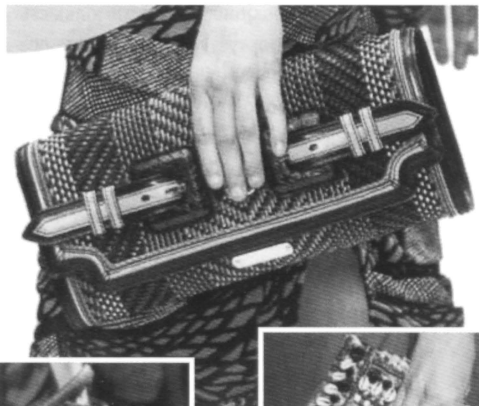
1. Якубовський М.М. Реструктуризація промисловості як засіб подолання імпоротної залежності економіки України [Електронний ресурс] // Електронне видання Національне господарство України: теорія та практика господарювання.- ІЕП НАН України, 2011.-Режим доступу. – <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/NacGosp>
2. Наумов О.Б. Розвиток текстильної промисловості та її сировинної бази: Моногр. / О.Б. Наумов. – Херсон: Олди-плюс, 2004. – 393 с.
3. Реструктуризація промисловості України у процесі посткризового відновлення. – К.: НІСД, 2011. – 54 с
4. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. – режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.
5. Головченко Т.М. Формування організаційно-економічного механізму розвитку виробництва та первинної обробки вовни: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством» / Т.М. Головченко. – Сімферополь, 2010. – 20 с.
6. Концепція державної цільової програми розвитку легкої промисловості на період до 2011 р. // Легка промисловість. – 2006. – № 3. – С. 5 – 6.
7. Дейнеко Л.В. Посткризовий розвиток текстильної промисловості України [Електронний ресурс] // Електронне видання Національне господарство України: теорія та практика господарювання.- ІЕП НАН України, 2011.-Режим доступу.- <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/NacGosp/html>.
Одержано 21.05.2012

ТАБЛИЦЯ 5 – Виробництво нетканних матеріалів та виробів з них за період 2003-2010 р.

Рік	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Матеріали неткані та вироби з них, тис. т	6,8	8,8	11,6	14,7	16,1	16,6	14,5	16,2

МОДНИЙ АКЦЕНТ

СУМКИ

Жінки мають мати при собі купу конче потрібних речей, які вони кладуть у сумку.

Модну сумку літа 2012 р. легко впізнати.

По-перше, незалежно від розміру й форми, таку сумку слід носити в руках.

По-друге, вона яскравого насиченого кольору та щедро декорована. Це можуть бути нитки й намистини в африканському стилі, торочки і соломка та навіть аплікації у вигляді іграшок.

КЛАТЧ

Незважаючи на сумнівну зручність, *клатчі* не здають свої позиції. До літа вони помітно побільшали – тепер, за бажанням, в них легко вміщується ноутбук та маса корисних дрібничок. Ще *клатчі* набули ручки – чи то у вигляді ремінця, в який можна продіти долонь, чи то у вигляді бокової петлі, яку, немовби браслет, можна надіти на зап'ястя.

РЮКЗАК

Улюблений студентами за зручність і лікарями-вертебрологами – за турботу про правильну поставу, *рюкзак* є актуальним як ніколи. Цього сезону він невеликий, елегантний і виконаний часто-густо в характерних для літа світлих кольорах.

ВІЛЬНИЙ ВИБІР

Не варто ігнорувати невеликі м'які сумочки: круглі об'ємні та прямокутні пласкі, проте неодмінно з довгою ручкою. Вони відзначаються місткістю й зручністю.

РОЗМІР XS

Тим, хто носить із собою лише помаду та кредитну картку, стануть у пригоді відроджені сумочки-мінор'єрки, а також малюсінські ридикюлі на «бабусиній» застібці.

ЗОЛОТА СЕРЕДИНА

Сумки середнього розміру геометричної форми також є актуальними, бо потрібні любителюкам класики.